

TOIMINTASUUNNITELMA

Sisällys

Toiminnan painopisteet	3
Edunvalvonta ja vaikuttaminen.....	3
Tiedottaminen ja kouluttaminen	3
Kylärekistereiden ja yhteyshenkilölistojen ylläpitäminen.....	4
Kyläturvallisuus	4
Pohjois-Savon Vuoden kylän valinta	4
Avoimet Kylät -päivä & Avoimet Joulukylät	5
Jäsenyhdistysten muistaminen	5
Resurssit.....	5
Yhdistyksen kokoukset ja hallitus	5
Kevät- ja syyskokoukset.....	5
Hallituksen kokoukset ja muu toiminta	5
Hallituksen koko ja toimintaperiaatteet	6
Yhteistyö	6
Keskeiset kumppanit vuonna 2025 ovat:.....	6
Uudet mahdollisuudet:	6
Talous ja varainhankinta	6
Haetut avustukset	6
Jäsenet	7
Hankkeet	7

Pohjois-Savon Kylät ry – Yhdessä kohti elinvoimaisempia kyläyhteisöjä!

Pohjois-Savon Kylät ry on vuodesta 1993 toiminut maakuntamme kyläyhdistyksenä ja on tänä päivänä enemmän kuin koskaan valmis toimimaan kylien äänenä ja vahvistamaan maaseudun elinvoimaisuutta. Vuosi 2024 toi mukanaan muutoksen tuulia. Uusi toiminnanjohtaja aloitti työnsä, ja on laatinut tämän toimintasuunnitelman yhdessä varapuheenjohtajan kanssa.

Tuleva vuosi 2025 keskittyy entistä vahvempaan edunvalvontaan ja näkyvyyden kasvattamiseen. Työmme tavoitteena on, että kylämme ja asukkaamme kukoistavat. Suunnitelmamme sisältää vahvistettua yhteistyötä maaseutututkijoiden kanssa sekä mahdollisuuden opiskelijalle toteuttaa lopputyö elinvoimaisista maaseutukylistä ikääntyneiden tukena.

Tiedotustoimintamme elää ja kehittyy, osallistamme kyläläisiä työpajoissa ja kuuntelemme heidän ääntään. Järjestämme myös innostavia tapahtumia, joista saamme uusia ideoita ja näkökulmia toimintaamme. Yhteistyö kyläturvallisuuden kanssa on meille tärkeää, ja liitymme aktiivisesti Suomen Kylien valtakunnalliseen kyläturvallisuushankkeeseen, unohtamatta Suomen Kylät ry:n ansiokasta työtä ja strategisia linjauksia.

Vuosi 2024 on tauko hankesuunnittelussa, mutta vuoden 2025 alussa otamme jälleen uuden vaihteen silmään. Tuleva hallitus on ketterä ja keskittyy ydintoimintaan, kehittäen prosessejamme ja hallitustyötä. Tuleva hallitus on hankesuunnittelun ydinryhmä.

Tuki valtionavustuksista tekee mahdolliseksi palkata toiminnanjohtajamme noin 60 % työajalla. Mahdolliset avustukset ja hankerahoitukset mahdollistavat kokopäiväisen työsuhteen sekä lisäresurssien palkkaamisen.

Lupaamme toimia tehokkaasti myös tuolla 60 % osa-aikaisella panoksella, ja teemme sen keskittyen olennaiseen.

Yhdessä, uskaltuen ja innostuneesti, suuntaamme kohti elinvoimaisempia kyläyhteisöjä – tässä ei ole kuin voittoja edessä!

Siilinjärvellä 15.11.2024

varapuheenjohtaja **Juha-Pekka Miettinen**

toiminnanjohtaja **Sari Vainikainen**

Toiminnan painopisteet

Edunvalvonta ja vaikuttaminen

Maaseudun elinvoimaisuus on keskeinen tekijä ympäristömme ja yhteiskuntamme kehityksessä. Elävä ja monimuotoinen maaseutu ei ainoastaan tuota uusiutuvia raaka-aineita ja elintarvikkeita, vaan se toimii myös tärkeänä tukipilarina, kun joudumme kohtaamaan ilmastonmuutoksen tuomia haasteita. Elinvoimainen maaseutu on olennainen osa kansallista turvallisuutta, sillä se vaikuttaa suoraan koko maan asuttuna säilymiseen sekä ihmisten hyvinvointiin.

Meidän on varmistettava, että kaikilla on mahdollisuus elää ja asua maaseudulla, ja että julkiset palvelut ovat saavutettavissa tasapuolisesti kaikille. On tärkeää lopettaa negatiivinen keskustelu ja keskittyä rakentavaan vuoropuheluun. Ratkaisujen tulee perustua kokonaisvaltaiseen ajatteluun, jossa huomioimme päätösten kerrannaisvaikutukset, emmekä ainoastaan juokse lyhytnäköisten säästötoimenpiteiden perässä. Usein lyhytaikaiset ratkaisut mahdollisesti aiheuttavat pitkällä tähtäimellä lisäkustannuksia.

Tuomme esiin maaseutututkijoiden asiantuntemusta ja luomme yhteistyömahdollisuuksia oppilaitosten kanssa.

Tiedotustoimintamme on aktiivista, ja käytämme ääntämme entistä rohkeammin kannanotoissa sekä lausunnoissa kylätoiminnan puolesta. Pyrimme järjestämään työpajoja, joissa asukkaat ja sidosryhmät voivat osallistua yhteisön kehittämiseen ja oppia uusia käytäntöjä. Meidän oma oppimisemme jatkuu myös muiden järjestämiin inspiroiviin tapahtumiin osallistumalla.

Yhteistyö kyläturvallisuutta edistävien organisaatioiden kanssa on meille ensiarvoisen tärkeää. Liitymme aktiivisesti Suomen Kylien valtakunnalliseen kyläturvallisuushankkeeseen ja otamme huomioon Suomen Kylät ry:n tuoreimmat strategiset linjaukset. Työmme keskiössä on näkyvyyden ja luottamuksen rakentaminen: haluamme, että mahdollisimman moni tuntee toimintamme ja tunnistaa meidät aktiivisina kyläelämän edistäjinä.

Uskomme, että yhdessä voimme kehittää maaseutua, tehdä siitä entistä elinvoimaisemman ja varmistaa, että se säilyy elinvoimaisena myös tuleville sukupolville.

Tiedottaminen ja kouluttaminen

Pohjois-Savon Kylät ry:n tiedottaminen ja kouluttaminen ovat keskeisiä toimintoja, joiden avulla pyritään parantamaan kyläyhdistysten tiedonsaantia ja toimintakykyä.

Kokoamme ja välitämme ajankohtaista tietoa kyläasioista eri kanavien kautta. Yhdistyksellämme on oma kotisivusto (www.pohjois-savonkylat.fi), jonka uudistusprojekti aloitettiin vuonna 2024, ja sen kehittäminen jatkuu.

Tiedonvälityksessä hyödynnetään myös sosiaalisen median alustoja, kuten Facebookia, Instagramia, LinkedInia ja YouTubea. YouTube-kanavan ja Instagramin käyttöä on tarkoitus lisätä vuonna 2025.

Sähköisiä kyläkirjeitä julkaistaan noin neljä kertaa vuodessa, ja ne lähetetään kaikille rekisteröityneille yhteyshenkilöille, sähköisen kyläkirjeen tilaajille sekä sidosryhmille ja yhteistyökumppaneille. Kirjeitä voi tilata myös yhdistyksen verkkosivujen kautta.

Yhteistyöverkostoja hyödynnetään tiedottamisen tehostamiseksi, ja mielipidekirjoituksia sekä kolumneja tarjotaan säännöllisesti paikallismedialle. Jäsentiedotteet, aiemmin postitse lähetettyjä, ovat löytyneet vuodesta 2024 alkaen ainoastaan sähköisesti verkkosivuilta. Niitä lähetetään ilmoitettuihin sähköpostiosoitteisiin, ja paperiversioita tarjotaan vain niille, joilla ei ole sähköpostia.

Kannustamme kylätoimijoita hyödyntämään muun muassa Suomen Kylien toteuttamaa viestintä- ja markkinointikoulutusta, josta hyötyä erityisesti kylien omien tapahtumien markkinoinnissa. Kyläsuunnitelman tekoon on ohjeita kylamme.fi-sivustolla.

Toiminnanjohtaja osallistui lokakuussa 2024 maaseutuleirille, jossa kehitettiin maaseudun brändikäsikirjaa, joka tulee hyödyttämään kylätoimintaa tulevaisuudessa. Kaiken kaikkiaan Pohjois-Savon Kylät ry:n viestintä- ja koulutustoiminta pyrkii vahvistamaan yhteisöjen yhteistyötä, tiedonvaihtoa ja aktiivista osallistumista kylätoimintaan.

Kylärekistereiden ja yhteyshenkilölistojen ylläpitäminen

Pohjois-Savon Kylät ry ylläpitää

- maakunnallista kylärekisteriä, josta löytyvät kylien ja asukasyhdistysten yhteyshenkilöt,
- kotisivuilla niiden kylätalojen tietoja, jotka ovat toimitettu kotisivuilla olevan lomakkeen kautta ja/tai koottu Kylien yhteiset tilat -hankkeen aikana sekä
- listaa kyläturvallisuusyhteyshenkilöistä ja kyläturvaryhmistä.

Kylätalokisterissä on maakunnan alueelta kylätaloja, nuorisoseurantaloja tai muita kylän yhteiskäytössä olevia tiloja. Kylätalojen tiedot julkaistaan Pohjois-Savon Kylät ry:n kotisivuilla. Tiedot kyläturvallisuusyhteyshenkilöistä palvelevat tiedotuksellisesti Pohjois-Savon Pelastuslaitoksen tarpeita arjen häiriötilanteissa.

Kyläturvallisuus

Kyläturvallisuus on tärkeä osa yhteisöjemme hyvinvointia, ja siksi pyrimme päivittämään ajan tasalle yhteistyön pelastuslaitoksen kanssa. Tuo yhteistyö oli todella tiivistä Arjen turva -hankkeemme aikana, ja olemme aloittaneet keskustelut maakunnan pelastuslaitoksen kanssa yhteistyön määrittämiseen uudelleen.

Toimintasuunnitelmassamme korostamme seuraavia keskeisiä toimenpiteitä ja tapahtumia:

- **Kyläturvallisuusyhteistyö pelastuslaitoksen kanssa:** Jatkamme yhteistyön kehittämistä maakunnan pelastuslaitoksen kanssa. Tavoitteena on parantaa kylien turvallisuutta ja varautumista erilaisiin tilanteisiin.
- **Yhteistyö Suomen Kylien hankkeessa:** Suomen Kylien kyläturvallisuushanke käynnistyi syksyllä 2024 ja sen tuotoksia voimme varmastikin käyttää hyväksemme kyläturvallisuustoiminnan kehittämässä.
- **VAPEPA-yhteistyö:** Vapaaehtoisen pelastuspalvelun (VAPEPA) kanssa olemme jo aloittaneet keskustelut, ja yhteistyön suunnittelu jatkuu vuonna 2025.

Näillä toimenpiteillä pyrimme parantamaan kyläturvallisuutta ja vahvistamaan yhteisöjemme valmiuksia kohdata haasteita.

Pohjois-Savon Vuoden kylän valinta

Pohjois-Savon Kylät ry valitsee yhdessä Pohjois-Savon liiton kanssa joka vuosi Pohjois-Savon Vuoden Kylän. Tämä perinne on jatkunut vuodesta 1987. Valintaprosessissa Pohjois-Savon Kylät ry tekee ehdotuksen valitusta kylästä perusteineen, ja Pohjois-Savon liitto palkitsee valitun kylän maakuntavaltuuston kokouksessa kesäkuussa maakuntalintu- eli kuikkaviirillä.

Kylät voivat hakea Vuoden Kylä -titteliä täyttämällä hakemuksen, joka löytyy yhdistyksemme verkkosivuilta. Hakuaika on vuoden alussa, ja hakemukset käsitellään keväällä 2025 Pohjois-Savon Kylät ry:n hallituksessa, jossa tehdään ehdotus Vuoden Kyläksi ja päätetään mahdollisista kunniamainintaehdotuksista.

Hallituksemme esityksestä Pohjois-Savon liitto valitsee Pohjois-Savon Vuoden Kylän 2025 ja voi lisäksi myöntää kunniamainintoja erityisperustein. Vuoden Kylälle myönnetään rahapalkinto.

Pohjois-Savon Vuoden Kylä 2024 osallistuu valtakunnalliseen Vuoden Kylä -kilpailuun vuonna 2025.

Hakemusaineiston laatimisessa kylä saa apua toiminnanjohtajalta.

Avoimet Kylät-päivä & Avoimet Joulukylät

Suomen Kylät ry järjestää valtakunnalliset Avoimet Kylät -päivän sekä Avoimet Joulukylät -tapahtuman, ja ottaa vastaan kylien ilmoittautumiset. Pohjois-Savon Kylät markkinoi näitä tapahtumia ja kannustaa kylätoimijoita liittymään mukaan sekä innostaa kaikkia asukkaita osallistumaan.

Jäsenyhdistysten muistaminen

Jäsenyhdistysten juhliessa merkkipäiväänsä, pyritään kutsusta osallistumaan tilaisuuksiin ja luovuttamaan niissä Pohjois-Savon Kylät ry:n viiri juhlivalle yhdistykselle.

Resurssit

Valtionavustuksen ja muiden rahoituslähteiden vaikutus yhdistyksen toimintaan

Valtionavustuksen myötä yhdistys voi maksaa toiminnanjohtajalle palkkaa noin 50–60 % työajasta. Lisäksi mahdollinen virkistyspäiväavustus hyvinvointialueelta mahdollistaa toiminnanjohtajan palkan kattamisen noin 40–50 % työajasta. Mikäli yhdistys saa uusia, myönteisiä hankepäätyksiä, se avaa mahdollisuuksia palkata lisäresursseja.

Työkuorman jakaminen on olennainen osa tehokasta toimintaa. Arviomme mukaan kylätyö jakautuu seuraavasti:

- **Talous- ja hallintotehtävät:** noin 5–15 % työajasta
- **Strategiatyö:** noin 5–15 % työajasta
- **Hankkeiden kirjoittaminen ja kehittäminen:** 0–20 % työajasta

Olemme vuonna 2024 toimineet yllä kuvatulla työnjaolla ja saavuttaneet hyviä tuloksia tehokkaan suunnittelun sekä yhteistyön ansiosta, jota olemme toteuttaneet muun muassa pitäjäraatien ja muiden kylätoimijoiden kanssa. Tämän yhteistyön jatkaminen on meille tärkeää, ja hallituksen työskentelyn uudistaminen tuo lisää resursseja kylätoimintaan.

Teemme toimintaamme koskevat päätökset ja resurssien jaon harkiten, jotta voimme optimoida työn tehokkuutta ja merkityksellisyyttä entistäkin paremmin.

Yhdistyksen kokoukset ja hallitus

Kevät- ja syyskokoukset

Pohjois-Savon Kylät ry:n vuosikokoukset järjestetään keväällä ennen huhtikuun loppua ja syksyllä ennen marraskuun loppua. Syyskokous valitsee hallituksen sääntöjemme mukaisesti.

Hallituksen kokoukset ja muu toiminta

Hallitus kokoontuu tarpeen mukaan, arviolta 9–10 kertaa vuodessa. Kustannustehokkuuden ja ajansäästön vuoksi suosimme etäkokouksia emmekä toteuta näitä kokouksia kasvokkain. Kokousten välillä hallitus kommunikoi nopeasti WhatsApp-ryhmäviestillä ja/tai sähköpostilla. Tarvittaessa järjestetään sähköpostikokouksia päätöksentekoa varten.

Hallitus valitsee puheenjohtajan, varapuheenjohtajan, sihteerin ja rahastonhoitajan. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja valmistelevat kokoukset yhdessä toiminnanjohtajan kanssa. Hallituksen jäseniltä odotetaan osallistumista yhteen kasvokkaiseen suunnittelupäivään (tammikuussa 2025) ja 1–3 etäyhteydellä järjestettävään suunnittelupalaveriin vuosittain. Nämä tilaisuudet ovat tärkeitä, sillä niiden avulla parannamme hallitustyöskentelyämme ja suunnittelemme strategiaamme.

Hallituksen koko ja toimintaperiaatteet

Hallituksen käsittelemät asiat ovat luottamuksellisia, ja hallitus päättää yhdessä, mitkä asiat tiedotetaan ja milloin. Hallituksen jäsenet viestivät aktiivisesti omilla alueillaan yleisesti kylätoiminnasta ja niistä ajankohtaisista asioista, joista tiedottamisesta on hallituksessa yhdessä sovittu. Avoimuus on meille tärkeää, mutta tiedottamisaikatauluista päättävät hallitus ja toiminnanjohtaja, jotta yhdistyksen toiminta pysyy järkevänä ja tehokkaana.

Yhteistyö

Yhteistyötä Pohjois-Savon liiton kanssa jatketaan erityisesti Vuoden Kylä -prosessin parissa. Tavoitteena on myös laajentaa keskusteluja uusista yhteistyömuodoista.

Kuntayhteistyötä pyritään tehostamaan. Uusia yhteistyötahoja, kuten vanhempainyhdistyksiä, pitäjäraateja ja kyläfoorumeja, tullaan kontaktoimaan.

Yhteistyömallia kehitetään Pohjois-Savon kolmen Leader-ryhmän (Kehittämisyhdistys Mansikka ry, Ylä-Savon Veturi ry ja Kehittämisyhdistys Kalakukko ry) kanssa (ensimmäinen yhteistyöpalaveri tähän liittyen 14.11.2024).

Toimimme viestinnällisenä hankekumppanina Pohjois-Savon Liikunnan maakunnallisessa PERHEILLE-perheliikuntahankkeessa sekä Leader Kalakukko ja MSL:n Kehittyvät kylät -hankkeessa, jossa toiminnanjohtajamme on myös ohjausryhmän jäsen.

Yhteistyömallin tarkastelu VAPEPA:n ja Pohjois-Savon pelastuslaitoksen kanssa on käynnissä, jatkuu vuonna 2025. Lisäksi yhteistyön malli Pohjois-Savon Järjestöneuvoston kanssa otetaan tarkasteluun.

Yhteistyö Savonetin sekä Pohjois-Savon kotiseutuyhdistysten liiton kanssa päivitetään vuoden 2025 alkupuolella.

Keskeiset kumppanit vuonna 2025 ovat:

- Suomen Kylät ja maakunnalliset kyläyhdistykset
- Pohjois-Savon liitto
- Pohjois-Savon hyvinvointialue
- Pohjois-Savon pelastuslaitos
- VAPEPA

Uudet mahdollisuudet:

- Savonia-ammattikorkeakoulu: aloitamme keskustelut hankeyhteistyöstä.
- Pohjois-Savon Sosiaaliturvayhdistys: painopisteenä osallisuus, ja yhteistyökeskusteluja jatketaan.

Lisäksi selvitetään eri tahojen avustus- ja hankemahdollisuuksia sekä rakennetaan yhteistyökanavia eri rahoittajatahoihin ja maaseutuverkostoihin.

Talous ja varainhankinta

Pohjois-Savon Kylät ry:n toiminta perustuu valtakunnalliseen kylätoiminnan valtionavustukseen, joka kanavoidaan Suomen Kylät ry:n kautta maakunnallisiin kyläyhdistyksiin. Yhdistyksen omia varainhankintakanavia ovat jäsenmaksut, ilmoitustuotot sekä koulutustuotot. Lisäksi haemme jatkuvasti erilaisia avustuksia ja hankerahoituksia toimintamme tueksi. Talousarvion toteutumista seurataan hallituksen kokouksissa osavuosiraporttien avulla.

Haetut avustukset

Vuonna 2023 haettiin Pohjois-Savon hyvinvointialueen avustusta maaseudun ikäihmisten virkistyspäivien toteuttamiseen. Matalankynnyksen virkistyspäivät tukevat ikäihmisten osallisuutta, vähentävät yksinäisyyttä, edistävät turvallista kotona asumista sekä luovat mahdollisuuksia sosiaalisten kontaktien syntymiseen ja säilyttämiseen.

Haettua avustusta käytetään virkistyspäivien sisällön toteuttamiseen, tiedottamiseen, henkilöstökuluihin ja toimitilakuluihin, mukaan lukien kylätalojen vuokrat virkistyspäivien aikana. Lisäksi hankitaan esiintyjä ja asiantuntijoita sekä tarvittavia materiaaleja virkistyspäiville.

Kumppanuussopimus on voimassa, ja toiminta jatkuu myös vuonna 2025, mikäli hyvinvointialue tekee tällaisen päätöksen alkuvuonna 2025. OLVI-säätiöltä ja Maaseudun Säätiöltä on haettu avustuksia kylätoimintaa tukevan toiminnan rahoittamiseen, ja päätökset odotetaan saatavan loppuvuonna 2024.

Jäsenet

Yhdistyksen varsinaiseksi jäseneksi voidaan hyväksyä kyläyhdistys, asukasyhdistys tai muu vastaava yhdistys tai henkilö, joka on kiinnostunut yhdistyksen toiminnasta ja hyväksyy sen tarkoituksen. Kannattajajäseneksi voidaan hyväksyä yksityinen henkilö tai oikeuskelpoinen yhteisö tai yritys, joka haluaa tukea yhdistyksen tarkoitusta ja toimintaa. Vuodesta 2023 alkaen myös kunnat ovat voineet liittyä Pohjois-Savon Kylät ry:n jäseneksi.

Jäsenmaksut:

- yhdistysjäsen 40 eur / vuosi
- henkilöjäsen 20 eur / vuosi
- kannattajajäsen 100 eur / vuosi

Vaikka teemmekin työtä maakunnan kaikkien kylien ja niiden asukkaiden hyväksi, toivomme jatkossa uusia yhdistys-, kunta-, kannattaja- ja henkilöjäseniä. Näiden hankinnassa on koko tuleva hallitus mukana toimien sanansaattajana ja yhdistyksen toiminnasta tiedottaen.

Hankkeet

Jatkamme Virkistyspäivä-hanketta, mikäli saamme kolmannen kumppanuusvuoden rahoituksen hyvinvointialueelta. Suunnittelemme hankkeita yhteistyössä myös uusien kumppanien kanssa. Tavoitteemme on luoda koko maakunnan kattavia hankkeita, joihin haemme rahoitusta pääasiassa ESR- ja ELY-rahastoista. Vuonna 2025 haemme myös avustuksia eri organisaatioista.